

PLAN URBANISTIC GENERAL — MUNICIPIUL CHISINAU

Ce loc va ocupa Chisinau in Europa de maine?

CUM TRANSFORMAM CAPITALA INTR-UN ORAS EUROPEAN CONECTAT

Dezvoltare Teritoriala — Prezentare succinta pentru cetateni | Revizia 4, iunie 2026 | Document public

Despre ce este vorba?

Chisinau nu este doar capitala Republicii Moldova. El se afla la intersectia unor drumuri europene importante, in apropierea unui razboi, si are sansa — pentru prima data — de a intra in reseaua europeana de autostrazi si cai ferate. Ce inseamna asta pentru orasul tau?

Studiul de Dezvoltare Teritoriala analizeaza ce trebuie sa se schimbe in Chisinau pentru ca orasul sa valorifice aceste oportunitati — si ce risca sa piarda daca nu actioneaza acum.

1. Chisinau in cifre — unde ne aflam acum

Cateva date care arata potentialul si vulnerabilitatile capitalei:

>50% din PIB national Chisinau genereaza mai mult de jumatate din economia intregii tari	TEN-T coridoare europene Chisinau se afla pe coridoarele europene de transport — o oportunitate istorica	3 capitale analizate Vilnius, Riga si Tbilisi — comparate cu Chisinau pentru a invata ce functioneaza
35-40% crestere suburbii Durlesti, Codru, Stauceni au crescut haotic, fara drumuri, apa sau transport public adecvat	2025 orizontul PUG 2007 PUG aprobat in 2007 era valabil pana in 2025 — acum trebuie actualizat	0 inel rutier functional Chisinau nu are inca un drum de centura care sa descongestioneze centrul orasului

2. Ce am invatat de la Vilnius, Riga si Tbilisi?

Studiul a comparat Chisinau cu trei capitale similare din regiune. Iata lectiile cheie:

✓	Lectia de la Vilnius: digitalizarea si regenerarea urbana atrag investitii Vilnius a transformat cartiere industriale in huburi IT si creative, a modernizat transportul electric si a atras companii europene majore. Chisinau are acelasi potential neexploatat in sectoarele Botanica si Ciocana.
✓	Lectia de la Riga: diversificarea logisticii aduce rezilienta Riga a devenit nod de distributie pentru marfuri din nord-estul Europei, integrandu-si portul si aeroportul intr-o retea multimodala. Chisinau poate face acelasi lucru cu coridorul Ungheni-Chisinau-Odesa.
✗	Lectia inversa de la Tbilisi: speculatia imobiliara distruge identitatea

Tbilisi a permis constructia haostica in centrul istoric si in zonele de patrimoniu, pierzand unicitatea care il facea atractiv pentru turisti si investitori. Chisinau risca acelasi scenariu daca nu introduce reguli ferme acum.

3. Care sunt problemele principale identificate?

Studiul identifica trei categorii de probleme, in ordinea urgentei:

URGENTE IMEDIATE

- Traficul din Chisinau este paralizat, iar inelul de ocolire nu exista inca
- Dependenta de energie externa expune orasul la riscuri majore
- Suburbii intregi (Duresti, Stauceni, Ialoveni) cresc fara infrastructura — fara canalizare, fara autobuze rapide, fara scoli suficiente

PRESIUNI PE TERMEN MEDIU

- Chisinau concentreaza tot — servicii, locuri de munca, investitii — in timp ce orasele mici din Moldova stagneaza
- Nu exista o forma de cooperare intre Chisinau si localitatile din jur, desi sunt dependente unele de altele
- Calitatea aerului este slaba; spatiile verzi se reduc; deseurile nu sunt gestionate metropolitan

PROBLEME STRUCTURALE PE TERMEN LUNG

- Tinerii pleaca — Republica Moldova pierde anual mii de oameni calificati prin migratie
- Orasul nu este pregatit pentru rolul sau crescand ca nod diplomatic si de coordonare internationala
- Tranzitia spre energie verde si transport ecologic este intarziata fata de standardele europene

4. Ce propune PUG actualizat pentru Chisinau?

Studiul recomanda opt directii prioritare de actiune:

1	Intrarea Chisinaului in reseaua europeana de transport (TEN-T) Modernizarea coridoarelor Ungheni-Chisinau-Odesa si M1, M2, M3. Electricarea caii ferate la standard european. Terminale intermodale unde se pot transfera marfuri de la tren la camion.	URGENT
2	Inelul rutier al Chisinaului (M2) — degrevarea centrului orasului Un drum de centura functional redirectioneaza traficul greu in afara orasului. Centrul devine mai curat, mai linistit, mai accesibil pentru locuitorii de rand.	URGENT
3	Transport public modern si tren suburban	2025-2027

	Coridoare rapide de autobuze (BRT), linii de tramvai modernizate, tren suburban catre Duresti, Stauceni, Gratiesti. Un bilet pentru tot traseul — autobuz, tren, troleibuz.	
4	Renaturalizarea raului Bac si coridoare verzi Raul Bac devine o promenada verde, nu un canal poluat. Parcuri noi conectate prin alei verzi. Chisinau se pregateste pentru valurile de caldura din verile tot mai fierbinti.	2025-2028
5	Zone specializate: IT, logistica, diplomatie, creativ Cartiere dedicate sectorului IT, huburi logistice la periferia orasului, centre de conferinte internationale, cartiere creative in fostele zone industriale reconvertite.	2026-2030
6	Controlul suburbanizarii — suburbii cu servicii proprii Reguli clare pentru constructia in Duresti, Stauceni, Ialoveni: nu se construiesc blocuri fara canalizare, drumuri si transport public. Suburbiile nu mai sunt doar dormitoare.	2025-2027

5. Ce inseamna asta pentru cetatenii Chisinaului?

PUG actualizat va introduce reguli noi care protejeaza calitatea vietii:

✓	Terenurile pentru drumuri, cale ferata si hub-uri logistice sunt rezervate si protejate Nimeni nu poate construi blocuri pe traseul viitorului inel rutier sau al trenului suburban. PUG actualizat le protejeaza acum.
✓	Zonele istorice si de patrimoniu primesc protectie mai ferma impotriva speculatiei imobiliare Invatand din gresala Tbilisiului, PUG actualizat introduce reguli stricte de inaltime, retrageri si compatibilitati in zonele cu valoare patrimoniala.
✓	Platformele industriale abandonate sunt reconvertite, nu parasite Fostele fabrici devin cartiere mixte cu locuinte, birouri, ateliere creative si spatii verzi — nu raman terenuri virane sau depozite ilegale.
✓	Chisinau devine eligibil pentru finantari europene majore Un PUG actualizat este conditia pentru a accesa fonduri BERD, BEI, Interreg si alte programe UE. Fara el, proiectele majore de infrastructura nu pot fi finantate.

Spune-ti parerea!

Aceste propuneri sunt in consultare publica. Fie ca locuiesti in Chisinau sau intr-o suburbie — opinia ta conteaza.

viitorul.chisinau.md | pug@chisinau.md

